

MIT JELENT AZ ANYANYELV?

Interjú Végvári Valentyinával

Mit jelent az anyanyelv? Hogyan definiáljuk nemzetiségünként ezt a fogalmat? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kereste a választ a PTE [Orosz Központ](#)ja a február 25-ei Nemzetközi Anyanyelvi Nap alkalmából. Az esemény apropóján kérdeztem [Végvári Valentyinát](#), az Orosz Központ vezetőjét a kutatóközpontról és a kiírt pályázatról, aki végtelen vendégszeretettel részletesen bemutatta a kutatóközpont minden szegletét.

Mi a célja a kutatóközpontnak?

Az Orosz Világ Alapítvány azért jött létre, hogy az orosz nyelvet és kultúrát terjessze. Nem politizálunk, hanem kultúrát terjesztünk. A pécsi egyetemen 2011. június 28-án nyitott meg az Orosz Központ, és négy évvel ezelőtt Debrecenben is nyílt egy. Itt a PTE-n a tanszéken már nem funkcionáló kollégiumi szobákból és két tanteremből hozták létre. Az egyetem vállalta, hogy kicseréli az ablakokat és lebontja a falat, a többi anyagi támogatást az átalakításra az Orosz Világ Alapítvány adta. A bútorzatot, a 200 kg könyvet és a többi felszerelést szintén az alapítványtól kaptuk. Jelenleg 117 központ létezik világszerte, amelyek egyben könyvtárként is működnek, ezen kívül közös bennük, hogy egyforma, piros dizájjal látták el őket. Persze van lokálisan egy-két különbség, továbbá vannak olyan munkatársak, akiknek a bérét az alapítvány fizeti. Nem azért, hogy saját magukat dicsérjék, de ez a központ az egyik legjobb Európában.

Mesélne kicsit az anyanyelvi pályázatról az Orosz Tanszék vonatkozásában?

Az Orosz Központ most fogja ünnepelni fennállásának 10. évfordulóját. Ilyen alkalmakkor korábban kere-

kasztal-beszélgetést szoktunk szervezni, de ez most nem kivitelezhető. Ezért a kisebbségi nyelvekhez fordultunk, megkérdeztük tőlük, mit értenek az anyanyelv kifejezés alatt. Pécsen tizenegy nemzetiség létezik, mindenki nagyon óvja az anyanyelvét, és próbálja továbbvinni. Például egy beás anyanyelvű azt mondta, hogy nagyon boldog, ha az egyetemen belül talál valakit, aki tud vele beás nyelven beszélni.

[\(A beérkezett pályaműveket itt olvashatják el.\)](#)

Nagyon érdekes kérdés, és tudósok vitakoznak arról, hogy mit lehet anyanyelvnek nevezni. Például, ha valaki orosz nemzetiségű és hozzámegy egy némethez, de Franciaországban élnek, akkor a gyerekük francia, orosz és német nyelven is tud jó esetben. Ilyenkor az a kérdés, hogy melyik az anyanyelve? Ezt minden nemzet másképp fogalmazza meg. A magyarok abból indulnak ki, hogy „anya csak egy van”, a lengyelek apai nyelvnek mondják, az oroszok pedig úgy hívják, hogy szülői/hazai nyelv (родной язык).

Milyen tapasztalatai vannak az anyanyelv használatával kapcsolatban?

Nem vagyok magyar, de amikor látom, hogy az újság tele van angol szavakkal, kiborulok. Miért nem lehet a saját anyanyelvünket hasz-

nálni? Egy Magyarországon tanuló finn hallgató mesélte, hogy Finnországban a Tudományos Akadémia mellett működik egy bizottság, aminek az a feladata, hogyha valamilyen új angol szó bekerül a használatba, akkor ők addig vitatkoznak, amíg nem találják ennek a fogalomnak finn megfelelőjét. Egy másik példa, amikor Plácido Domingo díszdoktori avatása volt, az egész esemény angolul folyt. Ezután megkérdeztem a szervezőtől, hogy miért nem lehetett volna ezt fordítva csinálni, bár ez csak az én véleményem.

Milyen programokkal, rendezvényekkel igyekszik elérni a fiatalokat a kutatóközpont?

Nálunk általában 36-40 hét rendezvénnyel szokott eltelni, vagyis mindig van valami. A külföldieknek külön szerveztünk nyelvtanfolyamot, mert igény volt rá, így meghirdettük mindenki számára. A közvetítő nyelv az angol, mert előfordult, hogy olyan külföldiek is jelentkeztek, akik nem tudtak magyarul. Továbbá vannak különböző kiállítások. Április 12-én lesz Gagarin űrhajózásának 60 éves évfordulója, amelyre szerettünk volna gyerekrajz-kiállítást szervezni, de a pandémia miatt erre most nincs rá lehetőség. Az elmúlt években viszont ez a kezdeményezésünk olyan jól sikerült, például a tavalyi kiállításból nemzetközi kiállítás is lett, mely megszervezésébe bekapcsolódott a Fehér Holló Alapítvány is Oroszországból.

A legkedveltebb rendezvény a hallgatók körében a december első hetében tartandó „Világ konyhái – egyesüljetek!” gasztronómiai feszt

tivál. Ezen kívül a diákok minden évben részt vesznek orosz nyelvfesztiválokban Szerbiában, Bulgáriában, Lengyelországban. Szinte csak az utazást kell fizetniük, mivel teljes ellátást, szállást kapnak, és természetesen programokat is szerveznek a számukra. De nem csak a hallgatók mennek külföldre, hanem pályázat forrásból támogatva érkeznek Magyarországra orosz színészek, énekesek vagy tanárok előadást tartani – például egy szibériai egyetemről.

Ezen felül is számos lehetőséget biztosít a központunk a hallgatóknak, többek között a félévente megszervezésre kerülő szakdolgozat-bemutatót. Azt tapasztaljuk, hogy az oktatás nem túl gyakorlatias, a hallgatók nem mernek a nyilvánosság előtt felszólalni. Így lehetőséget adunk számukra, hogy prezentálják az írásukat. Ez az esemény is népszerű, hiszen részt vesznek rajta külföldi hallgatók, nyelvszakosok és történelemszakosok is.

Másrészt, fontos számunkra, hogy ne csak az egyetemen ismerkedjenek meg a diákok az orosz nyelvvel és kultúrával. Ezért február 26-án indul a Puskin Intézet segítségével egy Zoom-előadás, ahol mesterhallgatók középiskolásoknak fognak tartani hetente egyszer egy órát, hogy a gyerekek hallják az eredeti orosz beszédet.

Köszönöm a segítőkészséget és az interjút Valentyinának, és további sok sikert kívánunk az Orosz Központ munkájához!

Az interjút készítette: [Kuglics Sarolta](#)

